

**Szkolny program  
wychowawczo-profilaktyczny  
Szkoły Podstawowej nr 9  
im. Władysława Jagiełły  
w Bydgoszczy**

BYDGOSZCZ 2023/2024

**Motto:**

*„Dziecko nie dlatego płacze, że jest złe i kapryśne, ale dlatego, że więcej czuje i bardziej cierpi”*

*/J. Korczak/*

**Wstęp**

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki).

**Zadania szkoły jako wspólnoty wychowawczej**

- 1) Nauczaniu jako zadaniu najważniejszemu dla działalności szkolnej poprzez tworzenie u uczniów spójnego i zrozumiałego świata.
- 2) Kształtowaniu użytecznych umiejętności oraz rozwijaniu dociekliwości poznawczej poprzez właściwe metody i styl działalności.
- 3) Pracy wychowawczej i opiekuńczej, wspierającej obowiązki domu rodzinnego.

- 4) Zadaniem szkoły podstawowej jest także edukacja zdrowotna, której celem jest kształtowanie u uczniów nawyku dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.
- 5) Szkoła kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu. Szkoła podejmuje odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji.
- 6) Indywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie metod pracy adekwatnych do jego potrzeb i możliwości.

## **I. Misja szkoły**

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom, a rodzice aktywnie uczestniczą w procesie kształcenia i wychowania oraz wspierają nauczycieli w rozwiązywaniu problemów szkoły. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły. Jednocześnie wychowanie w poszanowaniu kultur, wartości i odmienności wyznaniowych innych narodów, ze szczególnym uwzględnieniem uchodźców z Ukrainy. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Wysoki priorytet ma także profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów w trakcie i po wygaśnięciu występujących epidemii (np. epidemii COVID-19).

## **II. Sylwetka absolwenta**

Dążeniem Szkoły Podstawowej nr 9 w Bydgoszczy jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój.

Dążymy do tego, aby uczeń kończący szkołę, posiadał następujące cechy:

- kierował się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- znał i stosował zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanował siebie i innych,
- był odpowiedzialny,

- znał historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły, przestrzegał zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- przestrzegał zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi,
- znał i rozumiał zasady współżycia społecznego,
- był tolerancyjny,
- korzystał z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystywał narzędzia i technologie informatyczne,
- był ambitny,
- był kreatywny,
- był odważny,
- był samodzielny,
- posiadał wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmował odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- znał zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym sytuacji kryzysowych mogących wystąpić po epidemiach (np. epidemia COVID-19) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego),
- rozumiał związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy, uzależnień behawioralnych),
- szanował potrzeby innych i był chętny do niesienia pomocy,
- był odporny na niepowodzenia,
- integrował się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonował w zespole,
- akceptował uchodźców, ich odmienności kulturowe, przełamywał bariery językowe.

### **III. Cele ogólne programu**

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych, w tym w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii (np. epidemia COVID-19),
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw prospołecznych w sytuacji kryzysowej (np. epidemia COVID-19), akceptowania odmienności kulturowych uczniów innych narodowości,
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu (np. rozprzestrzenianie się epidemii COVID-19).

#### **Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:**

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,

- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych,
- 11) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

#### **Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:**

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej pandemią COVID-19) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- 5) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 6) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania

szkolnej interwencji profilaktycznej,

- 7) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,
- 8) poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

#### **Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:**

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów,
- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

#### **Działalność profilaktyczna obejmuje:**

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,

- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,
- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

**Działania te obejmują w szczególności:**

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie (reintegracja),

- utrwalanie u uczniów świadomego respektowania reguł sanitarnych,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

Za realizację zadań wynikających ze szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego odpowiedzialna jest cała społeczność szkolna, a w szczególności dyrektor szkoły, psycholog, pedagog oraz wychowawcy klas.

## **1. Zadania dyrektora szkoły:**

- Wspieranie współpracy pomiędzy Radą Pedagogiczną, Radą Rodziców oraz Samorządem Uczniowskim w realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych.
- Współpraca z instytucjami pracującymi na rzecz dzieci.
- Planowanie szkoleniowych Rad Pedagogicznych z zakresu wychowania i profilaktyki.
- Analizowanie możliwości szkoły w dziedzinie realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego.
- Kontrola realizacji zadań wynikających z programu.
- Motywowanie nauczycieli do organizowania alternatywnych form spędzania wolnego czasu.
- Dążenie do stworzenia wokół szkoły strefy wolnej od środków uzależniających.
- Sprzyjanie pozytywnym relacjom nauczyciel – uczeń.
- Finansowe wspieranie działań profilaktycznych, w miarę możliwości szkoły.
- Stwarzanie warunków do przestrzegania w szkole „Wytocznych MEiN, MZ i GIS” obowiązujących w okresie występujących epidemii, zapewnianie równowagi pomiędzy wymaganiami reżimu sanitarnego a działaniami chroniącymi zdrowie psychiczne uczniów.
- Czuwanie nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów.
- Dokonanie wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu epidemii oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki.

## **2. Zadania pedagoga i psychologa szkolnego:**

- Przeprowadzenie ewaluacji planu wychowawczo – profilaktycznego.
- Przeprowadzenie diagnozy zagrożeń młodzieży w środowisku szkolnym i poza nim.
- Informowanie Rady Pedagogicznej o sytuacji wychowawczej oraz problemach dzieci i młodzieży.
- Organizacja spotkań dla rodziców, propozycje wsparcia, informowanie i udostępnianie danych instytucji wspierających rodzinę.
- Prowadzenie zajęć integracyjnych w klasach oraz innych spotkań w miarę potrzeb.
- Współpraca z instytucjami pracującymi na rzecz szkoły i rodziny (PPP, MOPS).
- Rozpoznawanie potrzeb ekonomicznych uczniów, organizacja pomocy materialnej.

- Systematyczne doskonalenie własnych umiejętności w zakresie wychowania i profilaktyki.
- Współpraca z rodzicami.
- Czuwanie nad realizacją szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego oraz zaangażowaniem wszystkich nauczycieli w wykonywanie poszczególnych zadań.
- Przeprowadzanie ankiet: ankietą badającą samopoczucie ucznia w szkole i relacje w klasie, ankiety adekwatne do zaistniałej na dany moment sytuacji w szkole, np. powrót dzieci do szkoły po nauczaniu zdalnym.
- Wsparcie dzieci i rodziców (w razie potrzeby) po powrocie do szkoły z nauczania zdalnego.
- Promowanie budowania dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.
- Wspieranie nauczycieli, wychowawców, innych osób pracujących z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia.
- Wspieranie nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny.

### **3. Zadania wychowawców klas:**

Kluczowym czynnikiem wpływającym na proces wychowawczy ucznia jest nauczyciel. To od jego kompetencji zależy zbudowanie właściwego środowiska wychowawczego dla dzieci i młodzieży. Tworzenie wzorcowych relacji społecznych, budowanie autorytetu i otwartość na potrzeby młodych ludzi gwarantuje sukces wychowawczy. Jedną z metod jest regularne poszerzanie / aktualizowanie wiedzy i umiejętności poprzez: literaturę fachową, szkolenia, warsztaty, konferencje i wiele innych form doskonalenia zawodowego. Działania te powinny być zawsze oparte na potrzebach rozwojowych uczniów i ich problemach, a tematyka dostosowana do specyfiki środowiska szkolnego.

Zadania wychowawcy:

- Kształtowanie niezbędnych umiejętności społecznych.
- Prowadzenie działań wspomagających wszechstronny rozwój ucznia.
- Kształtowanie dobrej atmosfery w pracy zespołu klasowego.

- Wspólnie z Pedagogiem Szkolnym zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów oraz uczniów – uchodźców z Ukrainy.
- Współdziałanie ze wszystkimi nauczycielami oraz pedagogiem szkolnym. Koordynowanie ich działań wychowawczych.
- Utrzymywanie ścisłej współpracy z rodzicami i wspieranie ich w procesie wychowawczym.
- Kreowanie sytuacji, w których dziecko aktywnie rozwija wszystkie sfery swej osobowości.
- Reintegracja zespołu klasowego (budowanie pozytywnych relacji i poczucia bezpieczeństwa w zespole klasowym).
- Rozpoznawanie potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające z długotrwałej izolacji społecznej w okresie epidemii (np. COVID-19).
- Ocenianie zachowania uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami - uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z długotrwałego trwania w stanie epidemii (np. COVID-19).
- Wspierają uczniów z Ukrainy w aktywnym spędzaniu czasu wolnego w celu rozwoju zainteresowań.
- Rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców, starają się, szczególnie rodziny uchodźców wesprzeć w poznawaniu nowego otoczenia.
- Dbają o dobre relacje uczniów w klasie, stwarzają warunki, dla dzieci uchodźców, niezbędne do prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania w szkole, zasady tolerancji i poszanowania godności osobistej.
- Poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków, wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji, angażują się w zapewnienie uczniom z Ukrainy niezbędnych przyborów szkolnych, pozyskują środki na lepsze funkcjonowanie dzieci w zmieniających się warunkach.

#### **4. Zadania nauczycieli:**

- Współpraca z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.
- Reagowanie na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia.
- Reagowanie na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów.
- Pomagają uczniom z Ukrainy przełamać bariery językowe i kulturowe.
- Przestrzeganie obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością.

- Udzielanie uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych.
- Kształcenie i wychowywanie dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji, tolerancji wobec uchodźców z Ukrainy.
- Rozmowy z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach.
- Wspieranie zainteresowań i rozwoju osobowego ucznia. Angażowanie dzieci z Ukrainy do aktywnego udziału w życiu szkoły.
- Wspieranie działań wychowawców w reintegracji dzieci po powrocie do szkoły.
- Rozwijania relacji interpersonalnych na poziomie nauczyciel- uczeń, uczeń- uczeń.
- Przestrzeganie obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii.
- Przestrzeganie reguł sanitarnych określonych w „Wytycznych MEiN, MZ, GIS”, obowiązujących w szkole w okresach epidemii.
- Udzielenie uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią.

## **5. Szczegółowe cele wychowawcze**

Obszar rozwoju intelektualnego:

Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.

- 1) Zwiększenie udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych.
- 2) Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskają pomoc w odpowiedniej formie.
- 3) Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych i zajęciach w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Obszar rozwoju społecznego:

- 1) Integracja zespołów klasowych. Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach I.
- 2) Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm.
- 3) Rozwijanie postaw prospołecznych

Obszar rozwoju fizycznego:

- 1) Kształtowanie umiejętności podejmowania działań prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia i harmonijnego rozwoju, a w szczególności dbanie o higieniczny tryb życia, wpajanie prawidłowych nawyków żywieniowych, zachęcanie do aktywności fizycznej, wzmacnianie zdrowej rywalizacji sportowej. W każdym semestrze wszyscy wychowawcy przeprowadzą co najmniej 2

godziny zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych.

2) 100% uczniów jest świadomych zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem.

Obszar rozwoju emocjonalnego (realizacja programu Spójrz inaczej w klasach, w których jest to uzasadnione):

- 1) Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
- 2) 100% uczniów potrafi wskazać swoje mocne i słabe strony.
- 3) Uczniowie potrafią wskazać konstruktywne sposoby rozwijania swoich predyspozycji i pokonywania potencjalnych trudności.

Obszar rozwoju duchowego

- 1) Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.
- 2) Poprawa relacji pomiędzy pracownikami szkoły i uczniami. Uczniowie w swoich zachowaniach kierują się normami wynikającymi z przyjętych w szkole wartości.

#### **IV. Realizacja kierunków polityki oświatowej państwa na rok 2023/2024**

- 1) Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, w tym wsparcie powrotu do szkół języka łacińskiego jako drugiego języka obcego.
- 2) Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
- 3) Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
- 4) Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
- 5) Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy w partnerstwie z przedstawicielami branż.

- 6) Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.
- 7) Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
- 8) Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.
- 9) Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
- 10) Wspieranie rozwoju nauki języka polskiego i oświaty polskiej za granicą oraz tworzenie stabilnych warunków do nauczania języka polskiego za granicą przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz beneficjentów przedsięwzięć i programów ustanowionych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

#### **Priorytety Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2023/2024.**

- 1) Kształtowanie nowych umiejętności w zakresie higieny cyfrowej, profilaktyki e-uzależnień wśród dzieci i młodzieży oraz bezpieczeństwa w sieci.
- 2) Promowanie zasad savoir-vivre'u w szkołach i placówkach.

#### **V. Harmonogram działań**

| <b>OBSZAR / STREFA INTELEKTUALNA</b> |                                                            |                                                                                                                                 |                                         |               |
|--------------------------------------|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|---------------|
| <b>Lp.</b>                           | <b>Zadania</b>                                             | <b>Sposób realizacji</b>                                                                                                        | <b>Realizatorzy/<br/>Odpowiedzialni</b> | <b>Termin</b> |
| <b>1.</b>                            | Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. | Pozytywna motywacja, ocenianie kształtujące, projekty edukacyjne, koła zainteresowań, zajęcia pozalekcyjne rozwijanie uzdolnień | wychowawcy, nauczyciele przedmiotów     | cały rok      |

|    |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                    |                  |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|------------------|
|    |                                                                                                                                                | uczniów.                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                    |                  |
| 2. | Monitorowanie osiągnięć uczniów.                                                                                                               | Przeprowadzenie wewnątrzszkolnych diagnoz osiągnięć edukacyjnych.                                                                                                                                                                                                                                      | nauczyciele przedmiotów                                            | cały rok szkolny |
| 3. | Motywowanie uczniów do systematycznej pracy. Wdrażanie do współodpowiedzialności za proces nauczania z uwzględnieniem specyfiki pracy zdalnej. | Ocenianie kształtujące.<br>Projekty edukacyjne.<br>Innowacje pedagogiczne.<br>Promowanie wartości edukacji.<br>Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości uczniów.<br>Motywowanie uczniów do nauki poprzez pogadanki, wycieczki edukacyjne, warsztaty, pracę w zespołach.          | wszyscy nauczyciele                                                | cały rok         |
| 4. | Zapobieganie nieuzasadnionym nieobecnościom uczniów na zajęciach zarówno w okresie pracy stacjonarnej jak i w czasie kształcenia na odległość. | Współpraca z rodzicami.<br>Monitorowanie nieobecności.<br>Konsekwentne stosowanie systemu kar i nagród zawartych w Statucie szkoły, systemu logicznych konsekwencji.<br>Informowanie o konsekwencjach prawnych nieuzasadnionych nieobecności.<br>Współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły. | wszyscy nauczyciele, dyrektor, pedagog                             | cały rok         |
| 5. | Upowszechnianie czytelnictwa-rozwijanie kompetencji czytelniczych.                                                                             | Rozbudzanie potrzeb czytelniczych poprzez działalność biblioteki szkolnej: konkursy, spotkania autorskie wystawy.<br>Rozwijanie kompetencji czytelniczych i medialnych na wszystkich przedmiotach.<br>Promowanie działań mających na celu rozbudzanie u uczniów zamiłowania do czytania                | wszyscy nauczyciele, nauczyciel bibliotekarz                       | cały rok         |
| 6. | Praca z uczniem zdolnym.                                                                                                                       | Zajęcia pozalekcyjne; koła zainteresowań.<br>Praca indywidualna z uczniem.<br>Przygotowanie uczniów do udziału w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.<br>Innowacje pedagogiczne.                                                                                                                      | nauczyciele przedmiotów                                            | cały rok         |
| 7. | Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.                                                                                        | Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia wyrównawcze, indywidualizacja procesu nauczania<br>- dostosowanie wymagań                                                                                                                                                                                    | pedagog, psycholog, logopeda, nauczyciele specjaliści, nauczyciele | cały rok         |

|    |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                            |          |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
|    |                                                                                                                                                                        | <p>edukacyjnych do indywidualnych możliwości uczniów</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- terapia pedagogiczna,</li> <li>- terapia psychologiczna,</li> <li>- terapia logopedyczna,</li> <li>- zajęcia rewalidacyjne dla uczniów</li> </ul> <p>z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- przestrzeganie zasad oceniania w pracy dydaktycznej z uczniem z dysleksją rozwojową,</li> <li>- konsultacje i porady dla rodziców,</li> <li>- socjoterapia dla uczniów posiadających wskazania w opiniach PPP.</li> </ul> <p>Realizacja Indywidualnych programów Edukacyjno-Terapeutycznych dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego z zaleceniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- cykliczne konsultacje zespołów do spraw Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego</li> <li>- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną</li> </ul> <p>opracowanie przez zespół ds. Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.</p> | przedmiotów                                                                                |          |
| 8. | <p>Kształtowanie postaw: odpowiedzialności, samodzielności, pracowitości, wytrwałości, kreatywności.</p> <p>Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy.</p> | <p>Projekty edukacyjne, innowacje pedagogiczne</p> <p>konsekwentne przestrzeganie procedur i regulaminów obowiązujących w szkole.</p> <p>Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>wszyscy nauczyciele, przewodniczący zespołów, wychowawca, pedagog, doradca zawodowy</p> | cały rok |
| 9. | <p>Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z wytworami kultury i sztuki, z dziełami literackimi i wytworami kultury online, wyzwalanie potrzeby</p>      | <p>Uczestnictwo w spektaklach, seansach filmowych, koncertach</p> <p>wycieczki do muzeum online</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>wychowawcy, nauczyciele muzyki i plastyki</p>                                           | cały rok |

|     |                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                |                                                                     |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
|     | kontaktu z literaturą i sztuką.                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                |                                                                     |
| 10. | Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień.                                             | Zajęcia z orientacji zawodowej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | wychowawcy, doradca zawodowy                                   | w trakcie całego roku szkolnego                                     |
| 11. | Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów.                                                         | Przygotowanie propozycji zajęć w zespołach przedmiotowych, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, zajęć sportowych, kół zainteresowań, warsztatów, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, udział w życiu kulturalnym miasta, dzielnic, prezentowanie talentów uczniów na forum szkoły.<br><br>Współpraca z Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną.<br><br>Publikacja osiągnięć uczniów na stronie internetowej szkoły.<br><br>Konkursy plastyczne i wystawy pokonkursowe. | nauczyciele,<br><br>nauczyciele<br><br>organizatorzy           | cały rok -<br><br>cały rok<br><br>cały rok                          |
| 12. | Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych. | Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | przewodniczący zespołów, wychowawca, pedagog, doradca zawodowy | zgodnie z harmonogramem w grupach wiekowych dla poszczególnych klas |

### OBSZAR / STREFA MORALNA

| Lp. | Zadania                                                                                                                                                      | Sposób realizacji                                                                                                  | Realizatorzy/<br>Odpowiedzialni                       | Termin   |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|----------|
| 1.  | Podnoszenie kompetencji dydaktycznych, wychowawczych, profilaktycznych nauczycieli.                                                                          | Program szkoleń rady pedagogicznej:<br>- szkolenia,<br>- warsztaty<br>- zewnętrzne doskonalenie zawodowe<br>- WDN. | dyrekcja, przewodniczący zespołów przedmiotowych      | cały rok |
| 2.  | Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej. | Działalność charytatywna, wolontariat szkolny, zbiórki.                                                            | opiekun samorządu szkolnego, opiekunowie wolontariatu | cały rok |
| 3.  | Wychowanie do wartości<br>Dbłość o tradycję i tożsamość narodową, religijną i regionalną.<br>Budowanie systemu wartości-<br>przygotowanie do rozpoznawania   | Lekcje wychowawcze, lekcje religii, historii, koła zainteresowań.                                                  | wszyscy nauczyciele<br>psycholog<br>pedagog           | cały rok |

|     |                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                           |                                      |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
|     | podstawowych wartości.<br>Wpajanie szacunku i tolerancji do odmiennych poglądów, ludzi, religii.<br>Wdrażanie do uważnego słuchania, rozmawiania, zawierania kompromisów.                              |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                           |                                      |
| 4.  | Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za swoje słowa i czyny.                                                                                                                                       | Konsekwentne przestrzeganie procedur i regulaminów szkolnych.                                                                                                                                                                                                  | wszyscy nauczyciele                                                       | cały rok                             |
| 5.  | Zwracanie uwagi na kulturę osobistą, piękno języka polskiego.                                                                                                                                          | Konsekwentne przestrzeganie procedur i regulaminów szkolnych.                                                                                                                                                                                                  | wszyscy pracownicy szkoły                                                 | cały rok                             |
| 6.  | Kształtowanie postawy sprzeciwu wobec przemocy, postawy poszanowania wartości życia, godności ludzkiej, wolności, prawdy i odpowiedzialności.                                                          | Konsekwentne przestrzeganie procedur i regulaminów szkolnych, Konwencji o Prawach Dziecka.<br>Konsekwentne reagowanie na przejawy niewłaściwych zachowań.<br>Realizacja programów profilaktycznych.                                                            | wszyscy nauczyciele                                                       | cały rok                             |
| 7.  | Kształtowanie świadomości narodowej.<br>Wskazywanie autorytetów i wzorców moralnych.                                                                                                                   | Tworzenie tradycji szkoły i utożsamianie się z nią:<br>- uroczysta inauguracja i zakończenie roku szkolnego,<br>- ślubowanie klas I,<br>- uroczystości z okazji Dnia Edukacji,<br>- inne ważne uroczystości szkolne,<br>- wyjścia do miejsc pamięci narodowej. | dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele (wg harmonogramu uroczystości)          | cały rok – według potrzeb            |
| 8.  | Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu.                                                                                                                                            | Wycieczki krajoznawcze.                                                                                                                                                                                                                                        | wychowawcy, nauczyciele                                                   | cały rok                             |
| 9.  | Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii.                                                                         | Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce, wycieczki. Popularyzacja kultury (wyjścia do muzeum, kina, teatru, na wystawy).                                                                                                                                    | wychowawcy, nauczyciele                                                   | cały rok                             |
| 10. | Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję i podejmowanie świadomych decyzji w sytuacji nacisku grupowego i innych zagrożeń. | Programy profilaktyki uzależnień.<br><br>Realizacja programu wychowawczo-profilaktycznego „Spójrz inaczej”.<br><br>Pogadanki, spotkania dla uczniów dotyczące stosowania substancji                                                                            | specjaliści,<br><br>specjaliści<br><br>wychowawcy posiadający uprawnienia | cały rok<br><br>wrzesień<br><br>luty |

|     |                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                |                                        |
|-----|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|
|     |                                  | psychoaktywnych u dzieci.<br><br>Program budowania dyscypliny w szkole oparty o system logicznych konsekwencji.<br><br>Zgłaszanie sytuacji dotyczącej przemocy w rodzinie uczniów tzw. „Niebieska Karta” do zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy.                                                                                                                                                                                    | psycholog<br>pedagog<br><br>specjaliści,<br>wszyscy<br>nauczyciele<br>pedagog,<br>wychowawcy                                                                                                                   | cały rok<br><br>cały rok<br>wg potrzeb |
| 11. | Promowanie zdrowego trybu życia. | <p>Udział w akcjach:<br/>- „Komponent mleczny oraz owocowo-warzywny” oraz Fluoryzacja zębów.<br/>Udział w zawodach sportowych, turniejach i igrzyskach.</p> <p>Realizowanie programów promujących zdrowy styl życia<br/>- aktywny wypoczynek, odpowiedni styl odżywiania.<br/>Obchody „Narodowego Dnia Sportu”.<br/>- Bieg po zdrowie.<br/>- „Czar dwóch kółek”.<br/>- „Rowerowa stolica Polski”.</p> <p>Ćwiczenia śródlekcyjne.<br/>Gimnastyka korekcyjna.</p> | <p>koordynator programu,<br/>nauczyciele<br/>wychowawcy,<br/>specjaliści,<br/>pielęgniarka</p> <p>wychowawcy<br/>nauczyciele</p> <p>wychowawcy<br/>klas 1-3,<br/>nauczyciele<br/>wychowania<br/>fizycznego</p> | cały rok                               |

### OBSZAR / STREFA SPOŁECZNA

| Zadania                                                                                                                       | Sposób realizacji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Realizatorzy/<br>Odpowiedzialni | Termin   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------|
| Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły. | Zapoznanie uczniów ze Statutem Szkoły, kryteriami oceniania, regulaminami wszystkich pracowni szkolnych . regulaminem zachowania, programem profilaktycznym, obowiązującymi zasadami zachowania na lekcjach, na przerwach i w świetlicy.<br>Zawarcie kontraktów klasowych.<br>Apele porządkowe – przypominanie o obowiązujących w szkole zasadach i procedurach. | wychowawcy,<br>nauczyciele      | wrzesień |
|                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | wychowawcy,<br>nauczyciele      | cały rok |
|                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | wszyscy<br>pracownicy szkoły    | cały rok |
|                                                                                                                               | Realizacja procedur dotyczących bezpieczeństwa w szkole.<br>Realizacja procedur dotyczącej ochrony danych osobowych.                                                                                                                                                                                                                                             | dyrekcja,<br>nauczyciele,       | cały rok |

|                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                       |                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów. Uczenie zasad samorządności i demokracji. | Godziny wychowawcze. Spotkania z pedagogiem i psychologiem szkolnym. Wybory do samorządu uczniowskiego. Wybory samorządów klasowych. Współpraca z Radą Rodziców. Apele porządkowe, godziny wychowawcze. Włączanie uczniów w realizację zadań i przedsięwzięć samorządu uczniowskiego i koła wolontariatu.                                                                                                                   | wychowawcy, pedagog, psycholog wychowawcy, nauczyciele, opiekunowie SU i wolontariatu | Cały rok                                                             |
| Propagowanie zachowań proekologicznych.                                                                                                                                              | Udział w akcji sprzątanie świata. Segregacja odpadów. Zbiórka baterii i nakrętek. Udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt np. zbiórka karmy dla zwierząt. Udział w kołach przyrodniczych, plansze, wystawy, filmy dydaktyczne, wycieczki krajoznawcze i ekologiczne, obchody „Dnia Ziemi”, konkursy.                                                                                                              | nauczyciele, wychowawcy                                                               | Cały rok                                                             |
| Kształtowanie odpowiedzialności społecznej, orientacja prozdrowotna.                                                                                                                 | Lekcje wychowawcze poświęcone tematyce prozdrowotnej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | wychowawcy, nauczyciele, pielęgniarka szkolna                                         | Wg potrzeb                                                           |
| Organizowanie i realizowanie zajęć przygotowujących młodzież do wyboru szkoły ponadpodstawowej i zawodu.                                                                             | Realizacja zadań wynikających z Systemu Doradztwa Zawodowego przygotowujących do zaplanowania kariery zawodowej. Treści programowe z doradztwa zawodowego dla klas 7-8 ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z Ukrainy. Pomoc w wyborze szkoły; udostępnienie materiałów informacyjnych.                                                                                                                                    | wychowawcy klas VII – VIII nauczyciel doradztwa zawodowego                            | Cały rok                                                             |
| Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich.                                                                                                    | Współtworzenie dokumentów obowiązujących w szkole, Praca Samorządu Uczniowskiego, Zapoznanie z dokumentacją procedurami, instrukcjami obowiązującymi w szkole, Zwyczaje i tradycje szkoły. Poszanowanie mienia szkoły. Zapoznavanie z historią miasta i regionu. Poznawanie dziedzictwa kultury polskiej, kultywowanie tradycji i zwyczajów polskich. Obchody rocznic wydarzeń historycznych. Budowanie szacunku do symboli | wszyscy nauczyciele                                                                   | Wg potrzeb<br><br>Zgodnie z kalendarzem występowania<br><br>Cały rok |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                    |                                           |                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | narodowych.<br>Poznanie historii i tradycji uczniów z Ukrainy.                                                                                                                     |                                           |                                   |
| Adaptacja uczniów z Ukrainy.<br>Zorganizowanie imprez umożliwiających szybsze nawiązanie kontaktu z rówieśnikami, udzielanie pomocy koleżeńskiej, pomoc w odnalezieniu się w niecodziennych warunkach<br>przygotowanie słowniczka polsko – ukraińskiego z najbardziej potrebnymi zwrotami.<br>Zorganizowanie zajęć pomagających w opanowaniu języka polskiego.<br>Organizowanie pomocy finansowej zapewniającej uczniom udział w wycieczkach szkolnych.<br>Umożliwienie dzieciom z Ukrainy spotkania z psychologiem i pedagogiem szkolnym.<br>Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach. | Objęcie uczniów z Ukrainy szczególną troską i opieką.<br>Zapewnienia im bezpiecznego i przyjaznego miejsca do nauki i zabawy. Pomoc w odnalezieniu się w odmiennej rzeczywistości. | Wszyscy członkowie społeczności szkolnej. | Cały rok                          |
| Integracja uczniów w klasach.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Ankieta badająca relacje w klasie.<br>Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów poprzez obserwację wychowawców i nauczycieli.                                                   | pedagodzy i psycholog szkolny             | wg potrzeb<br>cały rok<br>szkolny |

### OBSZAR / STREFA EMOCJONALNA

| Lp. | Zadania                                                                                                     | Sposób realizacji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Realizatorzy/<br>Odpowiedzialni                                                                                                  | Termin                                   |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| 1.  | Umacnianie świadomości słabych i mocnych stron, budowanie poczucia własnej wartości poprzez samoakceptację. | Lekcje wychowawcze poświęcone:<br>- kształtowaniu właściwego sposobu odżywiania się (zapobieganie zaburzeniom odżywiania się: bulimii, anoreksji, otyłości),<br>- budowaniu poczucia własnej wartości, umacnianiu pewności siebie (zapobieganie depresji, samookaleczeniom i próbom samobójczym),<br>- kształtowaniu właściwych postaw i | pedagog,<br>psycholog,<br>wychowawcy,<br>nauczyciele<br><br><br><br><br><br>pedagog,<br>psycholog,<br>wychowawcy,<br>nauczyciele | cały rok<br><br><br><br><br><br>cały rok |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                  |                                                      |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | zachowań wobec zagrożeń i chorób cywilizacyjnych (HIV, AIDS).<br>Uroczystości i apele szkolne.<br>Zebrania z rodzicami.<br>Spotkania z pedagogiem i psychologiem.<br>Wystawy tematyczne.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                  |                                                      |
| 2. | Podejmowanie działań mających na celu eliminowanie przejawów agresji. Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły.                                                                                                                                                                                                                                     | Lekcja wychowawcze poświęcone tematyce, lekcje z programem „Spójrz inaczej”, pogadanki.<br>Reagowanie na wszystkie przejawy przemocy:<br>- rozmowy interwencyjne ze sprawcami przemocy rówieśniczej,<br>- rozmowy i spotkania z pracownikami Straży Miejskiej oraz Policji.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | pedagog,<br>psycholog,<br>wychowawcy,<br>nauczyciele                                                                                             | cały rok                                             |
| 3. | Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy w przypadku napotykanym trudności.                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Lekcje wychowawcze, zajęcia z pedagogiem, psychologiem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | wychowawcy,<br>pedagog,<br>psycholog                                                                                                             | cały rok<br>wg potrzeb                               |
| 4. | Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznościowych. Wdrażanie do bezpiecznego korzystania z technologii informacyjno- komunikacyjnych oraz reagowania na przemoc ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia na odległość.<br><br>Podejmowanie tematyki związanej z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów społecznościowych. | Lekcje wychowawcze o cyberprzemocy.<br>Znajomość i stosowanie się do regulaminów korzystania z portali i regulaminów obowiązujących w szkole.<br>Podnoszenie wiedzy uczniów, rodziców i nauczycieli na temat cyberprzemocy;<br>rady szkoleniowe.<br><br>Upowszechnianie informacji o punktach konsultacyjnych i liniach pomocowych dla uczniów, w których można zgłaszać przypadki niebezpiecznych zdarzeń w Internecie. Opracowanie i upowszechnianie materiałów metodycznych dla nauczycieli i wychowawców dotyczących bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez uczniów.<br><br>Lekcje wychowawcze poświęcone tematyce, realizacja tematów programu „Spójrz Inaczej”.<br>Rozmowy i spotkania z pracownikami Straży Miejskiej oraz Policji. | wychowawcy,<br>nauczyciel informatyki,<br>pedagog,<br>psycholog<br><br>wychowawcy,<br>nauczyciele,<br>przedstawiciele Straży Miejskiej i Policji | cały rok<br>wg potrzeb<br><br>Cały rok<br>Wg potrzeb |
| 5. | Udzielanie skutecznego wsparcia uczniom klas VIII podczas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Rozmowy z uczniami, szkolenia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | pedagog,<br>psycholog,                                                                                                                           | Wg potrzeb                                           |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                  |                                       |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
|    | przygotowania się do egzaminu ósmoklasisty - radzenie sobie ze stresem, właściwa organizacja procesu nauki.                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | wychowawcy                                                       |                                       |
| 6. | Wspieranie uczniów w radzeniu sobie z emocjami i stresem wynikającym z ograniczenia funkcjonowania szkoły oraz w sytuacji epidemiologicznej w kraju.                                                                                                  | Rozmowy<br>Kontakty osobiste, przez środki masowego przekazu.<br>Zajęcia dodatkowe w ramach programu wsparcia dla uczniów.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | nauczyciele,<br>psycholog,<br>pedagog                            | czas nauki<br>zdalnej ,<br>hybrydowej |
| 7. | Wsparcie, empatia i budowanie poczucia bezpieczeństwa wobec konfliktu zbrojnego w Ukrainie.<br><br>Pomoc uczniom z Ukrainy w poczuciu się bezpiecznym na terenie szkoły podczas przerw.<br>Reagowanie na wszelkie niepokojące trudności i zachowania. | Wypracowanie właściwego stylu prowadzenia rozmów na temat toczącej się wojny.<br>Dostosowywanie informacji o aktualnej sytuacji związanej z wydarzeniami w Ukrainie do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka.<br>Nie wzbudzanie u uczniów niepotrzebnego lęku i niepokoju.<br>Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa poprzez informowanie o wsparciu udzielanym Ukrainie oraz bezpiecznym pobycie w Polsce.<br>Specjaliści zatrudnieni w szkole:<br>Zwiększanie kompetencji uczniów w zakresie radzenia sobie w trudnej sytuacji, wskazanie im sposobów zarządzania emocjami, budowania prawidłowych relacji rówieśniczych.<br>Powinni oni także wspomagać nauczycieli w rozpoznaniu problemów w sferze emocjonalnej, społecznej, fizycznej konkretnych uczniów oraz zespołów klasowych. | dyrektor,<br>psycholog,<br>pedagog,<br>wychowawcy<br>nauczyciele | Na bieżąco                            |

## **VI. Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących w roku szkolnym 2023/2024**

### **1. Wprowadzenie.**

Zagrożenia dzieci i młodzieży substancjami psychoaktywnymi jest szczególnie ważnym i niepokojącym zjawiskiem. Według badań ogólnopolskich prowadzonych na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej co piąty polski nastolatek spróbował marihuany, co dziesiąty amfetaminy, a co piętnasty heroiny. Problem narkomanii w Polsce nie dotyczy już tylko określonych grup czy środowisk społecznych, ale jest zagrożeniem powszechnym. Niestety trzeba przyjąć, że każde dziecko może mieć kontakt ze środkami odurzającymi.

Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak leczenie, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony. Także placówka oświatowa oraz nauczyciele mają do spełnienia podobne zadanie jak rodzice: powstrzymać dzieci przed sięgnięciem po narkotyki. Spędzają z nimi bowiem dużą część czasu, stają się ich autorytetem, mają wielki wpływ na ich rozwój. To także rolę szkoły, wszystkich osób zaangażowanych w proces edukacyjno-wychowawczy jest identyfikacja zachowań ryzykownych uczniów i związanych z tym zagrożeń.

Grupy młodzieży zagrożonej wymagają szczególnych oddziaływań profilaktycznych prowadzących do zmiany stylu życia i zaprzestania używania narkotyków, w szczególności działań zwiększających wiedzę na temat skutków używania środków odurzających, substancji psychotropowych i środków zastępczych, kształtujących przekonania normatywne i postawy prozdrowotne, a także zmniejszających deficyty umiejętności psychospołecznych.

Wnioski z wielu badań naukowych wskazują, że jeśli działania na rzecz zapobiegania narkomanii mają być skuteczne, muszą wykorzystywać współczesną wiedzę na temat czynników chroniących, czynników ryzyka oraz modeli teoretycznych wyjaśniających zjawisko inicjacji narkotykowej i rozwijania się problemowego wzoru używania substancji psychoaktywnych.

### **2. Narzędzia badawcze**

W toku analizy wykorzystano następujące metody badawcze:

- a) badanie ankietowe uczniów,
- b) analiza wniosków z pracy zespołów wychowawczych oraz zespołu,
- c) analizę dokumentacji szkolnej.

### **3. Czynniki ryzyka.**

Czynniki ryzyka to cechy zwiększające prawdopodobieństwo używania środków psychoaktywnych, na które ma wpływ ilość sytuacji zagrażających, stopień szkodliwości i czas trwania.

Na zlecenie Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) specjaliści dokonali przeglądu kilkudziesięciu

znaczących badań nad czynnikami ryzyka i chroniącymi przed problemowymi zachowaniami i zaburzeniami w obszarze zdrowia psychicznego u dzieci. Wybrano te czynniki, które powtarzały się w większości analizowanych badań i nazwano je czynnikami głównymi. Najistotniejsze czynniki ryzyka związane ze szkołą to:

- a) przemoc rówieśnicza;
- b) odrzucenie przez rówieśników;
- c) słaba więź ze szkołą;
- d) niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli);
- e) destrukcyjna grupa rówieśnicza;
- f) niepowodzenia szkolne.

**W toku badania uczniów Szkoły Podstawowej nr 9 zagadnienia środków odurzających oraz czynników generujących ryzyko ich występowania przedstawiają się następująco:**

- 1) Izolacja, brak umiejętności nawiązywania relacji, odcinanie się od znajomych, lęk przed brakiem akceptacji.**
- 2) Brak krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, nawiązywanie ‘ryzykownych’ znajomości.**
- 3) Uzależnienie od komputera i telefonu komórkowego (zbyt długie przebywanie w rzeczywistości wirtualnej), brak nowych umiejętności w zakresie higieny cyfrowej. Cyberprzemoc.**
- 4) Uleganie wpływom i nieumiejętność odmawiania osobom z doświadczeniami patogennymi, takimi jak: palenie papierosów oraz papierosów elektronicznych, picie alkoholu. Przekonanie o posiadaniu wystarczającej wiedzy o mechanizmach uzależnienia.**

#### **4. Czynniki chroniące.**

Oprócz czynników ryzyka w WHO stworzono również listę głównych czynników chroniących, które potencjalnie wpływają na prawidłowy rozwój w obszarze zdrowia psychicznego, szczególnie u dzieci, związanych ze szkołą. Należą do nich:

- 1) poczucie przynależności;
- 2) pozytywny klimat szkoły;
- 3) prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza;
- 4) wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy;
- 5) okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć;

6) zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy.

Identyfikacja najważniejszych czynników chroniących umożliwiła stworzenie portretu zdrowej, bezpiecznej szkoły wspierającej proces budowania odporności u dzieci. Ten pozytywny portret stanowi wzorzec, ale jednocześnie wskazuje kierunek działań wychowawczych, profilaktycznych, które należy podjąć.

Zdrowa i bezpieczna szkoła – to szkoła, która zapewnia uczniom:

- 1) wysokie oczekiwania, standardy, przy równoczesnym udzielaniu wsparcia uczniom i ich rodzicom przez nauczycieli i pozostały personel szkoły;
- 2) możliwość budowania przyjaznych relacji z kolegami;
- 3) dobrą atmosferę, ogólny etos i eksponowane wartości;
- 4) zasady i brak zgody na jakiegokolwiek formy przemocy;
- 5) możliwość zdobywania pozytywnych doświadczeń i osiągania sukcesów w ważnych zadaniach oraz podejmowania odpowiedzialności;
- 6) poczucie ładu i porządku w otoczeniu;
- 7) możliwość uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych i rozwijanie zainteresowań.

Z dokonanego przeglądu czynników ryzyka i czynników chroniących wynika o co szkoła powinna zadbać, aby kreować zdrowe i bezpieczne środowisko uczenia się wspierające prawidłowy rozwój fizyczny, intelektualny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży. W podejmowanych działaniach profilaktycznych należy uwzględniać wszystkie rodzaje czynników i zaplanować proces zmian pozwalający osiągnąć zakładane rezultaty.

W związku z występowaniem w naszej placówce czynników ryzyka, opracowane zostały propozycje wzmocnienia lub wprowadzenia adekwatnych i skutecznych środków chroniących na rok szkolny 2023/2024. Dla każdego ze wskazanych czynników ryzyka wskazane zostały działania które na celu mają zmniejszenie odpowiednio skutków lub prawdopodobieństwa ich występowania w naszym środowisku szkolnym.

Szczegółową analizę czynników chroniących zawiera tabela poniżej. Zadania i sposoby realizacji zostały opracowane na potrzeby szkoły.

| Czynniki ryzyka<br>na podstawie<br>przeprowadzonej<br>ankiety | Zadania<br>(realizowane w SP 9) | Sposób realizacji (realizowane w SP 9) |
|---------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------|
|---------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------|

|                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Izolacja, brak umiejętności nawiązywania relacji, odcinanie się od znajomych, lęk przed brakiem akceptacji.</p>         | <p>Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb i problemów uczniów poprzez obserwację, rozmowy, ankiety. Udzielanie uczniom odpowiedniej pomocy i wsparcia. Integrowanie społeczności klasowej i wewnątrzszkolnej. Budowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole. Kreatywne zadania domowe oraz prace z metody projektu, prace zespołowe wymagające integracji grupowej, zespołowej. Pozytywna motywacja, ocenianie kształtujące, projekty edukacyjne, koła zainteresowań, zajęcia pozalekcyjne dla uczniów różnych klas, rozwijanie uzdolnień uczniów. Akcje ogólnoszkolne.</p> | <p>Obserwacja uczniów pod kątem zapewnienia pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Informowanie uczniów i ich rodziców, jakiego wsparcia może udzielić szkoła oraz do jakich osób, instytucji, urzędów mogą się zwrócić o pomoc. Wskazanie przez specjalistów sposobów radzenia sobie w trudnej sytuacji, zarządzania emocjami, budowania prawidłowych relacji rówieśniczych. Wspomaganie nauczycieli w rozpoznaniu problemów w sferze emocjonalnej, społecznej, fizycznej konkretnych uczniów oraz zespołów klasowych przez specjalistów. Budowanie właściwych relacji rówieśniczych w oparciu o pozytywne wartości, takie jak: tolerancja wobec różnych religii, kultur, tradycji, szacunek wobec osób innej narodowości. Tworzenie w szkole atmosfery wzajemnego zaufania, szacunku i otwartości na problemy innych. Integracja społeczności szkolnej poprzez akcje, festyny, warsztaty, konkursy. Godziny wychowawcze z wykorzystaniem ćwiczeń na autoprezentację, uświadamianie mocnych stron, zbieranie informacji zwrotnych. Objęcie szczególną opieką wychowawcy i pedagoga/psychologa szkolnego uczniów przeżywających problemy osobiste, mających trudności związane ze zdrowiem fizycznym i psychicznym (współpraca w tym zakresie z rodzicami poprzez indywidualne porady i konsultacje).</p> |
| <p>Brak krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, nawiązywanie 'ryzykownych' znajomości.</p>                  | <p>Wspomaganie uczniów w zakresie rozwijania umiejętności krytycznego myślenia. Lekcje poświęcone umiejętności zarządzania czasem. Kreatywne zadania domowe oraz prace z metody projektu, prace zespołowe wymagające integracji grupowej. Stosowanie na zajęciach metod aktywizujących.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>Stawianie przed uczniami zadań wymagających różnych umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• współpracy w grupie (umiejętność rozdzielenia zadań, oszacowania zasobów członków zespołu i ich wykorzystania), sprawnego komunikowania się,</li> <li>• planowania i zarządzania czasem,</li> <li>• kreatywności (twórczego i praktycznego działania),</li> <li>• korzystania ze źródeł internetowych (umiejętność eksploracji świata danych, znajomość portali, zasad funkcjonowania sieci, jej zasobów),</li> <li>• krytycznej analizy informacji,</li> <li>• stosowania procedur badawczych (budowania hipotez i ich sprawdzania),</li> <li>• jasnego i komunikatywnego przedstawienia efektów badań,</li> <li>• obsługi narzędzi cyfrowych (wykorzystania aplikacji i programów).</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <p>Uzależnienie od komputera i telefonu komórkowego (zbyt długie przebywanie w rzeczywistości wirtualnej). Brak nowych</p> | <p>Podtrzymywanie pozytywnych tradycji szkoły i przekazywanie wartości społecznych i norm prospołecznych. Innowacje pedagogiczne podnoszące jakość pracy placówki, zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów - zajęcia dodatkowe rozwijające uzdolnienia.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>Prowadzenie lekcji wychowawczych o tematyce uzależnień i umiejętności radzenia sobie z nimi. Zajęcia dodatkowe rozwijające uzdolnienia. Zajęcia wdrażające innowacje pedagogiczne podnoszące jakość pracy szkoły. Wdrażanie programów edukacyjnych dla uczniów dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu (coroczny udział szkoły w Dniach Bezpiecznego Internetu) oraz sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia. Upowszechnianie informacji o punktach konsultacyjnych i liniach pomocowych dla uczniów, w których można zgłaszać</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| umiejętności w zakresie higieny cyfrowej. Cyberprzemoc.                                                                                                                                                                                        | Zapoznanie uczniów z zasadami bezpiecznego korzystania z multimediów i Internetu podczas lekcji informatyki.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | przypadki niebezpiecznych zdarzeń w Internecie. Opracowanie i upowszechnianie materiałów metodycznych dla nauczycieli i wychowawców dotyczących bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez uczniów. Kreatywne zadania domowe oraz prace z metody projektu, prace zespołowe wymagające integracji grupowej bez konieczności korzystania z komputera oraz komórki. Stosowanie na zajęciach metod aktywizujących.                                                          |
| Uleganie wpływom i nieumiejętność odmawiania osobom z doświadczeniami patogennymi, takimi jak: palenie papierosów oraz papierosów elektronicznych, picie alkoholu. Przekonanie o posiadaniu wystarczającej wiedzy o mechanizmach uzależnienia. | Dostarczenie wiedzy o konsekwencjach zażywania środków psychoaktywnych.<br>- Profilaktyka używania substancji, psychoaktywnych klasy 4-8.<br>Akcja „Bieg po zdrowie”.<br>Profilaktyka uzależnień.<br>Działania antynikotynowe, antyalkoholowe, antynarkotykowe mające na celu kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie zajmuje jedno z głównych miejsc: zajęcia, akcje i konkursy sportowe, prozdrowotne, plastyczne, fotograficzne itp. | Realizowanie programów promujących zdrowy styl życia - aktywny wypoczynek, odpowiedni styl odżywiania. Udział w warsztatach dotyczących różnych rodzajów uzależnień. Przeprowadzenie lekcji wychowawczych, pogadanek, prelekcji, zajęć warsztatowych z uczniami wszystkich klas na temat przestrzegania przez uczniów zasad i norm ustanowionych w szkole, kształtowania prawidłowych relacji społecznych w szkole pomiędzy poszczególnymi członkami społeczności szkolnej. |

Szczegółowe propozycje działań i ich zakres oraz osoby odpowiedzialne za realizację zadań są zapisane w harmonogramie (s. 15-24)

## 7. Wnioski i podsumowanie.

Przytoczone czynniki ryzyka wskazują, że planując działania należy położyć nacisk na kształtowanie wspierającego środowiska szkolnego, rozwijanie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach w zakresie profilaktyki uzależnień, przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom, angażowanie uczniów w procesy podejmowania decyzji w szkole, samorząd szkolny i inne formy aktywności uczniowskiej, kształtowanie postaw akceptujących różnorodność, tworzenie warunków do otwartego dialogu i skutecznej współpracy kadry pedagogicznej z rodzicami i uczniami, działań rozwijających profilaktykę rówieśniczą i profilaktykę zintegrowaną.

Przeprowadzona w ubiegłych latach diagnoza stopnia uzależnienia od komputera i telefonu pokazała, że jest to zjawisko, które dotyczy coraz większej liczby uczniów. Dzieci i młodzież spędzają więcej czasu w wirtualnym świecie, nawiązują różne znajomości, wypowiadają się na forach czy grupach

różnorodnych portali społecznościowych, nie posiadają przy tym nowych umiejętności w zakresie higieny cyfrowej, dlatego kwestie te powinny być na bieżąco monitorowane.

Coraz lepsze wyniki w konkursach potwierdzają, że działania z zakresu rozwijania zainteresowań uczniów prowadzone są na wysokim poziomie i należy kontynuować je w kolejnym roku szkolnym, zwracając szczególną uwagę na wsparcie dla uczniów, które chcą startować w konkursach kuratorskich.

Uczniowie mogą korzystać z różnorodnych form wsparcia, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, indywidualnych rozmów i konsultacji z wychowawcami i nauczycielami. To właśnie osoba wychowawcy jest dla uczniów podstawową instancją, do której zwracają się w pierwszej kolejności ze swoimi problemami. Ważne jest zatem zadbanie o możliwość zbudowania dobrej relacji pomiędzy uczniami i ich wychowawcami i dawanie im przestrzeni na kontakty indywidualne. Wychodząc naprzeciw potrzebie załatwiania spraw trudnych właśnie poprzez spotkania indywidualne, szkoła oferuje uczniom, rodzicom oraz nauczycielom konsultacje bieżące.

Ze względu na trwające w poprzednich latach nauczanie zdalne oraz coraz istotniejszy problem izolacji dzieci i młodzieży, istotną kwestią jest również integracja ze środowiskiem szkolnym jako całością i współpraca między klasami. Trzeba zadbać o tworzenie więzi ze szkołą, budowanie jej tradycji i integrację całej społeczności szkolnej.

Należy również położyć nacisk na promowanie zasad *savoir-vivre*'u w szkole, zwrócić szczególną uwagę na przestrzeganie tych zasad przez wszystkich pracowników szkoły.

Realizacja przytoczonych powyżej celów wymaga prowadzenia stałych, konsekwentnych, kompleksowych działań w środowisku lokalnym i szkolnym, budowania koalicji, współpracy między różnymi podmiotami społeczności szkolnej oraz różnymi instytucjami.

Działania na rzecz wzmacniania bezpieczeństwa w szkole wynikają z:

- rzetelnej corocznej diagnozy problemów występujących w konkretnej szkole, odnoszą się do danego środowiska szkolnego i aktualnej sytuacji,
- są oparte na rzetelnej wiedzy z zakresu skutecznych strategii profilaktycznych,
- stanowią integralną część programu wychowawczo-profilaktycznego,
- są realizowane przez wszystkie podmioty szkolne przy współpracy z instytucjami wspierającymi działania szkoły w środowisku lokalnym.

## **VI. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego**

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych

działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego.

Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizą przypadków
- 7) przeprowadzanie ankiet wśród uczniów i ich rodziców dotyczących stopnia integracji w klasach, samopoczucia uczniów w zespole klasowym.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez pedagoga i psychologa szkolnego. Z wynikami w formie sprawozdania ewaluacyjnego zostanie zapoznana Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców.